

དེས་ཚུང་འདི་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཐངས་ ༡༥ སར་འདོན་སྤེལ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༧ ཉིན།

གནས་ཚུལ་ཡོང་ཁུངས།

International Service for Human Rights

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞབས་ཞུ་ཁང་།

བོད་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྗེ་གནས་ཁང་གིས་ཕབ་བསྐྱར་བྱས།

དཀར་ཆག

ཀ་བ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

ཁ་བ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཇི་སྟར་འདེམས་བསྐོས་བྱེད་པ་
ཡིན་ནམ།

- ༡) འོས་མི་མིང་འདོན།
- ༢) འདེམས་སྐྲུག་གི་བརྒྱད་རིམ།

ག་བ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་དམ།

དང་པོ། འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ།

- ༡) རོ་བུ་རེ་སྐྱལ།
- ༢) རྒྱུན་བཏོན་ལྷ་ཡིག
- ༣) ཁྱིམས་དང་མིད་རུས་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་ལམ།

གཉིས་པ། བསྐྱབས་གཏམ་དང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས།

- ༡) བསྐྱབས་གཏམ།
- ༢) གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས།

གསུམ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་སྐོར།

- ༡) གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་སྐོར།
- ༢) གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་སྐོར།
- ༣) རོ་བུ་ལྟ་སྐོར།

བཞི་པ། ཚེད་དོན་སྣེ་གོ།
ལྷ་པ། མཇུག་སྐྱོད་།

ང་པ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་དང་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ།

- ༡) རོ་བུ་རེ་སྐྱེལ།
- ༢) ལུ་གུག་དང་གོ་ཉིགས་སྡེལ་པ།
- ༣) ལོངས་སུ་སྐྱོད་སླ་པ།
- ༤) ལྷ་པ་ཚད་ཆེ་པ།
- ༥) རྒྱལ་ནང་གི་ལུ་གུག་བརྒྱད་མི་དགོས་པ།
- ༦) རང་དབང་ལྡན་པ།

ཅ་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
རམ་འདེགས།

ཆ་པ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་བཟང་ཆ་དང་ཞན་ཆ།

ཇ་པ། བཅ་ཆད།

ཉ་པ། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་སྡེ་ཁག་སོ་སོའི་མིང་གཞུང་།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ།

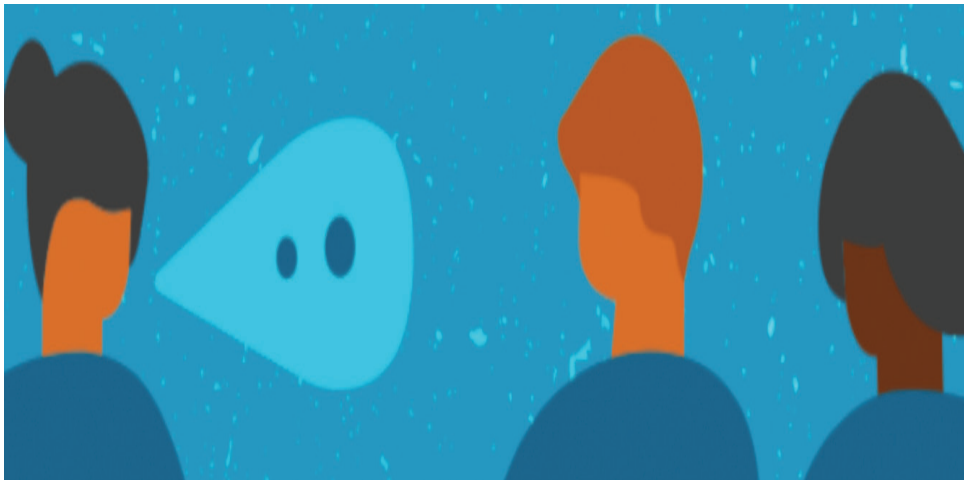
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ནམས་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་འགངས་ཆེ་བས་དེ་དག་ལ་ཆེད་དུ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆེད་མཁས་སྡེ་ཁག་དགོས་པར་གཟེགས་ནས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་ཞེས་བ་གསར་དུ་བཙུགས།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་རིམ་ཞེས་བ་ནི་རང་ངོས་ནས་འོས་གཞིར་ལངས་མེས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གིས་འདེམས་སྐྲུན་བྱས་པའི་རང་དབང་ལྷན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ཚོས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་དོན་སྐྱེལ་འདེབས་བྱེད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཆེད་མཁས་མི་སྣ་དེ་དག་ལ་ལས་འགན་གྱི་དོ་བོ་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་དམིགས་བསལ་སྣམ་གྱི་ཕྱོག་པ་ Special Rapporteur (SR) དང་། རང་དབང་ལྷན་པའི་ཆེད་མཁས་པ། Independent Expert (IE) ལས་དོན་ཚན་ཁག་ Working Group (ཆེད་མཁས་

མི་སྣ་འགའ་ལས་གྲུབ་)བཅས་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་ཁོང་ཚོས་ཐག་སྲུང་མོང་ལ་འགན་ཁུར་མི་སྣ་
Mandate Holder ཞེས་ཀྱང་འབོད་བ་ཡིན།

ཆེད་མཁས་གང་ཟག་སླེར་དང་ཚོན་ཁག་གང་ཡིན་ཡང་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ནི་རང་དབང་
ལྡན་པའི་རང་ནས་གྲུབ་བ་ཡིན་པས་ཆབ་སྲིད་གང་གི་སྐྱད་པ་འཛིན་འོག་གནས་མེད། ཁོང་ཚོས་
གང་ཐུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་འདི་ཕྱོགས་ཞེན་མེད་པར་སྲི་སྲོམ་བྱང་བདེན་གྱི་སློབ་ལས་དོན་སྲུང་
བཞིན་ཡོད་པས་ནས་རྒྱུ་རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་ཆར་སླེང་ན་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཚོར་འབྲུགས་ལྡན་པའི་སློང་
གཞིར་བཅི་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ནི་གནད་དོན་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་འགན་ཁུར་མི་
སྣ་དང་ Thematic Mandate དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་འགན་
ཁུར་མི་སྣ་ Country Specific Mandate བཅས་དམིགས་བྱའམ་ལས་འགན་ལ་བརྟེན་
ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་བྲེས་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་གནད་དོན་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་འགན་ཁུར་སྡེ་ཁག་ ༤༥ དང་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་སྡེ་ཁག་ ༡༤ ཡོད། གནད་དོན་གྱི་བྲག་ལ་
དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཚོས་འཇམ་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རང་འཛིན་
གནད་དོན་གྱི་བྲག་པའམ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གྱི་བྲག་ཅིག་གི་གནས་བབ་ཐད་རྟོག་ཞིབ་དགོས་
པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་ནས་བཙུགས་པའི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་རྒྱལ་ཁབ་
གཅིག་རང་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱིའི་གནས་བབ་ཐད་རྟོག་ཞིབ་དགོས་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། ཚོས་དད་རང་དབང་གི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྟོན་པས་འཇམ་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་
ཚོས་དད་རང་དབང་གི་གནས་བབ་ཐད་ཐད་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཅིང་། གེམ་རྩོའི་ཡའི་ནང་གི་འགོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཅིག་པོའི་འགོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྤྱི་ལ་རྟོག་ཞིབ་དགོས་པ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ལྷ་སྐོར་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
རྟོག་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་སྐོར་ལ་སྐྱོན་ཐོ་བྱ་སྦྱོང་བྱེད་པ། མི་
སྐོར་གྱི་གནད་དོན་དང་ཁྲིམས་ལྟགས་ཀྱི་གནད་དོན་སོགས་གསལ་འདོན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
ལས་དོན་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

ལོ་ལྟར་ཆེད་མཁུལ་འགན་ཁུར་བ་རྣམས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱོན་ཁང་ Human Rights
Council ལ་རང་གི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་སྐྱོན་ཐོ་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་རྟོག་ཞིབ་
བྱ་ཡུལ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་ཡོང་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱོན་ཁང་དང་།
འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་། ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཁེ་ལས་སྤྱི་གཉེར་ཁང་དང་། གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སོགས་ལ་སྒྲུང་དོར་གྱི་སྒྲུལ་འདེབས་བྱེད་པ་ཡང་ཚུད་ཡོད།

དེ་བཞིན་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་
གསལ་འདོན་ཡོང་ཐབས་སུ་བསྐྱོད་པའི་གཏམ་སྤེལ་བ་དང་། གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱོད་
འཚོགས་པ་སོགས་ཀྱང་བྱེད་ཚོགས་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ནི་མི་སྐྱེར་དང་ཚོགས་སྡེ་བྱེད་བྱུག་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཅག་གིས་དེ་སྔ་ཁོང་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་བ་དམར་གསོད་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་ལ་ཁ་གཏད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ཚོད་མཁན་གྱི་བྱུང་མེད་ཚོར་འཕྲད་པའི་འགོག་རྒྱེན་གསལ་འདོན་བྱས་པ། **LGBTQI** ཁོངས་གཏོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བཞིན་པའི་དཀའ་སྤྱུག་གསལ་འདོན་བྱས་པ། དམ་འདུག་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་འཕྲད་པའི་དཀའ་ཉེན་སོགས་གསལ་འདོན་གསལ་འཕྲོགས་ཡོང་ཐབས་སུ་རམ་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་པེམ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་ཚོར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བརྒྱུད་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། བརྒྱུད་པེམ་མཚོགས་ཤིང་མགོ་རྒྱུག་མེད་བ་དང་། ཚང་མས་སྟོབ་སྲུབ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་སྤུན་པའི་ཁར་ཁོང་ཅག་གིས་ཁ་གསལ་དོན་གསལ་གྱིས་ལས་དོན་སྤེལ་བ་དེས་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོར་རྣལ་ཞོག་ཁབ་གཅེན་སྲུང་བ་སྤུན་པ་ཡོང་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཚོས་གནད་དོན་ཅི་བྱུང་ལ་འཕྲལ་དུ་དགོས་པའི་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཚོམ་སྲུབ་པ་མ་ཟད། གནད་དོན་དེའི་འགྲུར་འགྲོས་ལ་བརྟུན་ནས་དུས་

ལྷན་ཡེ་ལམ་སྲོད་ཐུབ་པ་ཡིན། ཁོང་ཅག་ལ་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེའམ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་
 སྲོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཚོས་ལས་སྐྱོལ་པའི་ངང་ནས་སྤོང་ཐུབ་པ་
 མ་ཟད། ཁོང་ཅག་གིས་གསལ་འདོན་བྱས་པའི་གནད་དོན་དང་། གང་དུ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་ལྷ་སྐོར་བྱ་
 སའི་རྒྱལ་ཁབ། མ་ཟད་ཁོང་ཅག་གིས་བཏོན་པའི་སྤྲོད་ཐོ་ཡི་ནང་དོན་ཚུན་ཆད་ལ་སྤྱི་དམངས་སྡེ་
 ཁག་སོགས་ནས་མཁོ་སྲོད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དག་གིས་འབྲུག་སྤྱི་ཚེན་པོ་འཕྲོད་བཞིན་
 ཡོད། དེར་བརྟེན་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྲོལ་བ་ཚོ་ལ་པན་
 ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེ་གི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཚོ་ཇི་ལྟར་འདེམས་བསྐོས་བྱེད་པ་ ཡིན་ནམ།

འོས་མི་མིང་འདོན། Nomination

འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གིས་མོས་ཚོད་བཞག་ནས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེ་གི་འགན་
ཁུར་མི་སྣ་གསར་དུ་བསྐོས་དགོས་པ་མཐོང་བའང་ལས་ཐོག་འགན་ཁུར་མི་སྣ་འཕུན་ཚོགས་
པ་སོགས་བྱང་ཆེ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་ OHCHR ཀྱི་དྲུ་ཚོགས་
སྲུ་ས་མིག་དེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་འགོད་པ་ཡིན། ས་མིག་སྟོང་བ་དེར་མི་སྲུ་ཡིན་ཡང་རང་ངོས་
ནས་དང་བླངས་ཐོག་འོས་གཞིར་ལངས་རྒྱའི་སྣེ་ལྷན་ལྷུ་འབྲུལ་ཚོགས་

འདེམས་སྐྱབས་ཀྱི་བརྒྱད་པེ། Selection Procedure

སྣེ་ལྷན་ལྷུ་འབྲུལ་ལྷན་ཚོགས་མཚམས་སྤྱོད།

༡) འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྟོན་ལུ་འགྲོར་བ་
ཁག་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་མཐར་མ་མཐའི་འོས་ཚོས་མི་ཚང་བའི་རིགས་རྣམས་གཙང་སེལ་བཅོས་
ཏེ་སྟལ་མ་རྣམས་ལས་ཁུངས་དེ་གའི་དུ་ཚོགས་སུ་སྐྱེལ་བ་ཡིན།

༢) མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལྗེ་(ཨ་སྤྱི་རི་ཀ་དང་ལེ་ཏིན་ཨ་མི་རི་ཀ
ཨེ་ཤི་ཡ། ཡུ་རོབ་ཤར་མ། ཡུ་རོབ་ལུ་མ།)ནས་ཡིན་པའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྟོན་ཁང་གི་
ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ལྗེ་ཡི་སྐྱེ་ཚབ་ལས་གྲུབ་པའི་ལམ་སྟོན་ཚོགས་ཚུང་ Consultative
Group གིས་འོས་མི་ལྗེ་ལས་མས་ཤིག་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་བཅར་འདྲི་བྱས་མཐར་མཐའ་མའི་
འོས་མི་གསུམ་གྱི་མིང་ཐོ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྟོན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོའི་མཁུན་དུ་འབྲུལ་བ་ཡིན།

༣) ས་ཁོངས་ལྗེ་པོའི་སྐྱེ་ཚབ་འདྲ་མཉམ་དང་པོ་མའི་སྐྱེ་ཚབ་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བའི་
ཆེད་དམིགས་བསལ་འདེམས་སྐྱབ་དགོས་གལ་མཐོང་ན་མ་གཏོགས་དུས་རྒྱུན་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་སྟོན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོས་ལམ་སྟོན་ཚོགས་ཚུང་གིས་འོས་གཞིར་བཏོན་པའི་འོས་མིའི་ནང་
གི་དང་པོ་དེ་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྤར་འདེམས་བ་ཡིན།

སྤྱིར་ལམ་སྟོན་ཚོགས་ཚུང་ནི་རང་དབང་ལྡན་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་འོས་མི་གང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པ་དང་གང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་
དུང་བའི་རེ་སྐྱེལ་དང་གཞོན་ལུགས་འཕྲོད་ཐབས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་ཚོག་བ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་དམ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཚོས་རང་འཁྲིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་གི་གནས་བབ་
 ཐད་ཉེན་ཞིབ་དང་། ཟུབ་དོན་སྣོན་ཐོ་བདོན་ནས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྡན་ཁང་སོགས་ལ་སྣོན་
 འབྲུལ་ལུ་དགོས་པ་ཡིན།

འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྡན་ཁང་ནས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་སོ་སོ་ལ་སྐྱུལ་བའི་ལས་འགན་
 མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ལས་དོན་གཉེར་ཚུལ་གྱི་ཐབས་འཇུག་སོགས་ནི་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན། ཐབས་འཇུག་གཙོ་བོ་ཁག་ནི་གསལ་གསལ་གསལ་ལ།

- འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ།
- བསྐྱབས་གཏམ་སྐྱེལ་བ་དང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་འཚོགས་པ།
- རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ལྷ་སྐོར་འགོ་བ།
- ཚེད་དོན་སྣོན་ཐོ་འདོན་པ།
- མཇུག་སྐོར་བྱེད་པ།

དང་པོ། འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ། Communications

འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ་ཟེར་བ་ནི་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་རང་གི་ལས་དོན་གྱི་ཁྲབ་
ཁོངས་སུ་ཐེ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་ལ་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་པའི་དོགས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཚེ།
དོན་འདུག་གཏོང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་ཡིག་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་དོགས་ཡོད་གནད་དོན་
ཐང་ཁ་གསལ་གྱི་གསལ་བཤད་དང་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་
ལ་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་ཚོལ་ཐང་དོན་འདུག་གཏོང་མཚམས་འདྲིལ་དགོས་པ་དང་། གཞོན་
སྟོན་ཐོག་མཁན་ལ་བྱུན་གསལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་འདོན་པ་ཡིན། ཉེ་བའི་ཆར་
དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་འགའ་ཤེས་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་པའི་གནད་དོན་
སྐོར་ནས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཁེ་ལས་སྤྱི་གཉེར་ཁང་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་སྣམ་ཁང་
ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱི་གཞུགས་ལའང་ཞུ་ཡིག་སྤུལ་ཡོད། དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ལ་འབྲེལ་
ལམ་འཇུགས་སྣངས་མི་འདྲ་བ་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད།

༡) ཇོ་བོ་ལྷོ་ལ། Urgent Appeal

དེ་ནི་སྐབས་ཐོག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་པའི་ཇོ་བོ་ལྷོ་ལ་གནས་ཚུལ་འཕྲལ་
དུ་མཚམས་འདྲིལ་ཡོང་ཐབས་སམ། ཡང་ན་ཐོབ་ཐང་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་ཉེན་ཡོད་པའི་གནས་ལས་
སྤྱོད་མྱིང་དུ་འཕྲལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྱད་ཤོས་ཤིག་ཡིན། དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ལ་
འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་འགྲོར་མཚམས་སུ་ལམ་སེང་དོན་འདུག་
གཏོང་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཇོ་བོ་ལྷོ་ལ་སྤུལ་ཡིག་ཏེ་ཐོབ་ཐང་དོན་འདུག་ལོ་ཐེབས་པའི་
སྐབས་ཐོག་གི་གནས་བབ་སྐོར་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་པ་དང་། ཐོབ་ཐང་དེ་
དག་ལ་འགན་སྲུང་ཁག་ཐེག་ཡོང་སྲིད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལྟར་སྲིད་གཞུང་ལ་འབྲི་བའི་ལས་

འགན་གང་ཡིན་སོགས་དྲན་གསོ་བྱེད་པ་ཡིན།

༡) གློན་བཏོན་ལྷ་ཡིག Allegation Letter

ངོ་ཤལ་རེ་སྐུལ་དང་མི་འདྲ་བར་གློན་བཏོན་ལྷ་ཡིག་གི་ནང་དུ་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེལ་གྱིས་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོག་རྩོལ་ཐེབས་པའི་གནད་དོན་རྣམས་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཐོབ་
ཐང་རྩོག་རྩོལ་ཐེབས་པའི་གནད་དོན་དེའི་སྐད་ལ་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་པ་
དང་། གཞོད་གློན་ཐོག་མཁའ་ཚོར་དགོས་ངེས་ཀྱི་གྲུབ་གསལ་གང་དགོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ལམ་གློན་
བྱེད་པ་ཡིན།

༢) ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཇུས་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་ལམ། Policy/legislative communications

འདི་ནི་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེལ་གྱིས་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་སྤངས་གསར་ལོས་ཤིག་ཡིན།
བརྒྱད་པེལ་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུང་ཞིག་གི་སྲིད་ཇུས་དང་ཁྲིམས་སྒྲིག་སོགས་ཀྱིས་ཁོངས་
མིའི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པར་འགོག་རྒྱུ་བཟོ་བའི་གནད་དོན་ཡོད་ཆེ་དེ་དག་གསལ་འདོན་
བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྲིད་མར་ལག་བསྟར་བྱ་འཆར་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འཆར་དང་སྲིད་ཇུས་གསར་
པས་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩོག་རྩོལ་ཐེབས་ཉེན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གསལ་འདོན་བྱེད་པ་དེ་
ཡིན། བཟོ་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡོངས་བསྐྱབས་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་
མེད་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཇུས་ཀྱིས་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་
སུ་སྦྱོད་པར་འགོག་རྒྱུ་བཟོ་བའི་གནད་དོན་འབྱུང་སྐབས་དེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་
ནི་འབྲེལ་ཡོད་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེལ་གྱི་དྲ་ཚིགས་སུ་བཞག་དེ་ཡོངས་བསྐྱབས་བྱེད་པ་
ཡིན།

དུས་རྒྱུན་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ཡིག་གི་ནང་དོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་འབྲེལ་ཡོད་དམིགས་
བསལ་བརྒྱད་པེལ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྤར་གཞོད་འཆེ་ཐེབས་མཁའ་དངོས་སམ་གཞུང་འབྲེལ་མ་

ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་ཕྱི་ལོ་བཞུགས་ཚུལ་ལ་གཞི་བཙུགས་བཞིན་ཡོད། འབྲེལ་ལམ་
འཛུགས་མཁན་ནི་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣེ་སྣོན་པའམ་ལས་དོན་
ཚོན་ཁག་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ལ། ཡང་ན་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཚོན་ཁག་མང་
པོས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་སྲིད། དཔེར་ན། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྟོབ་པ་ཞིག་
གིས་ཞི་ཚོལ་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་གཞུང་གིས་སློབ་ཤུལ་དུ་ཁོང་ཉིད་གང་བྱུང་འཇུ་
བཟུང་བྱས་པའི་གནད་དོན་བྱུང་ཆེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྟོབ་པའི་དམིགས་བསལ་སྣེ་སྣོན་
པ་དང་། གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་གི་ལས་དོན་ཚོན་ཁག་ ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་
སྣེ་སྣོན་པ་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་དོན་སྐྱེལ་བ་ཡིན། དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་
གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་པའི་ཚོད་ལྷན་ཡིག་དང་ལན་འདེབས་ཡིག་ཆ་རྣམས་
སྣེ་ཐོའི་ལམ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྣེ་ཐང་ཁང་ལ་སྤྱོད་འབྲུལ་ལྷན་པ་མ་ཟད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཆེས་མཐོའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་དུ་ཚོགས་སུ་བཞག་སྟེ་ཀུན་
གྱིས་སྟོན་སྐྱོབ་པ་བཟོ་བ་ཡིན།

གཉིས་པ། བསྐྱབས་གཏམ་དང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས།
Statements and press releases

འདི་དག་ནི་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་ཚོད་ལྷན་པོའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྟེང་
དོན་ཚོད་ལྷན་པོའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན།

༡) བསྐྱབས་གཏམ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣེས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྣེ་ཐང་ཁང་གི་ཚོགས་འདུ་
འཚོག་སྐབས་དང་དུས་ཚོད་དམིགས་བསལ་བ་སྤྱད་བཅི་བྱེད་སྐབས་སོགས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྲེ་བྲག་པའི་སྤྱང་ལ་གཏམ་བཤད་དང་བསྐྱབས་གཏམ་སྐྱེལ་བ་

དང་། སྐབས་རེར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁང་གཞན་དག་དང་ས་གནས་ས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁང་སོགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ལུན་མོང་གི་ལངས་ཕྱོགས་མཚོན་པའི་བསྐྱབས་གཏམ་སྤེལ་བ་ཡིན།

3) གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས། Press releases

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་ཚོས་རྩ་བ་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་སྤྱི་བའི་ལ་ལན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་ཆེ་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ལ་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གནད་དོན་དེའི་སྐང་ནས་དང་ཚོགས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་ལམ་བརྟུགས་ན་མ་གཏོགས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་མི་ཚོགས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཚན་ཁག་དུ་མས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་སྤེལ་བ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་གནད་དོན་ཉོག་ཞིབ་ཆེད་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་ལྷ་སྐོར་དུ་མ་སོང་བའི་སྔོན་ཅམ་ལ་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་སྐོར་ནས་རྩེ་ལོག་ཚར་བ་དང་ཡང་བསྐྱར་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་པ་ཡིན། གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྔོན་འགྲོའི་བསྔོམས་ཚིག་འགོད་པ་དང་། དངོས་མཐོང་ལ་གཞི་བཞག་ནས་གནས་བབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ལ་གླང་དོར་གྱི་སྐུལ་འདེབས་བྱེད་པ་ཡིན། གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ནང་དོན་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་དུ་ཚིགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན།

གསུམ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྐོར། Country Visits

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་རང་དོན་ནས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཚོག་ཞིབ་བྱེད་ཐབས་གཙོ་
 རོ་ཞིག་ནི་དམིགས་བྱའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེར་དངོས་སུ་ལྷ་སྐོར་དུ་སློང་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་ལྷ་སྐོར་
 སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེའི་སྐྱེ་ཚབ་དང་།
 སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་སྐྱེ་ཚབ། རོབ་ཐང་དོག་རོལ་ཐེབས་སའི་མི་སྣ་སོགས་དང་ཐུག་
 འཕམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་ས་ཚུགས་སོགས་སུ་བསློང་ནས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་གི་གནས་བབ་སྤྱི་དང་སྐོས་སུ་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་གི་སྐོར་
 ལ་གནས་ཚུལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པ་ཡིན།

དེ་ལྷ་བུའི་ལྷ་སྐོར་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེའི་གདན་ཞུ་བྱས་པ་ལྟར་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་སློང་པ་དང་།
 ཡང་མཚམས་རེར་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱིད་བྱས་པའི་ཚོགས་
 འབྲུ་སོགས་ལ་བཅར་ཞོར་དུ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྐོར་ནས་ལྷ་སྐོར་བྱེད་པ་བཅས་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ཡོད།

༡) གཞུང་འབྲེལ་ལྷ་སྐོར། Official Visits

གཞུང་འབྲེལ་ལྷ་སྐོར་སྐབས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་པའམ་འགན་ཁུར་མི་སྣ་
 གཉིས་ནས་གསུམ་ཀྱི་བར་ཡོད་ཅིང་གཞུང་འབྲེལ་ལྷ་སྐོར་ཟུབ་མཚམས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་སྤིད་
 གཞུང་ལ་གནས་བབ་ཡང་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་སྐུལ་འདེབས་བྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ལ་དངོས་མཐོང་གཞིར་བཞག་གི་སྣན་ཐོ་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན། དམིགས་
 བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྐོར་དང་ལྷ་སྐོར་གཞན་དག་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་
 ཆེས་མཐོའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་དུ་ཆོགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན།

༡) གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་སྐོར། Informal Visits

གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་སྐོར་སྐབས་སུ་ལྷ་སྐོར་བའི་གངས་ཚད་ལ་དམིགས་བསལ་གཏུན་འབེབས་མེད་ཅིང་། ལྷ་སྐོར་གྲུབ་མཚམས་སུ་སྐྱུལ་འདེབས་ཞུ་བ་དང་། ལྷན་ཐོ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཡང་མེད།

༢) རང་དག་ལྷ་སྐོར། Urgent Missions

གནས་སྐབས་དམིགས་བསལ་བའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གིས་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་རང་དག་གི་ལྷ་སྐོར་གྲུ་རྒྱུའི་ལས་འགན་སྐྱུལ་སྲིད་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ལྷ་སྐོར་གྲུབ་མཚམས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ལ་མཐོང་ཐོས་གཞིར་བཞག་གི་སྣེ་ཐོ་འབྲུལ་དགོས།

བཞི་པ། ཆེད་དོན་སྣེ་ཐོ། Thematic reports

ལོ་ལྟར་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་ཚན་ཁག་ཚང་མས་རང་འཐོའི་ལས་འགན་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་དང་ཐོབ་ཐང་འགན་སྐྱུང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་དོར་སྐྱུལ་འདེབས་སོགས་ཚུད་པའི་ལོ་འཁོར་སྣེ་ཐོ་ལྷན་ཐོ་ལྷན་ཁང་ལ་འབྲུལ་དགོས། ལྷན་ཐོ་དེ་དག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་འདུར་སྐྱུན་འབྲུལ་མ་ཞུས་པའི་སྔོན་ཅམ་ནས་ལྷན་ཁང་གི་དྲུ་ཚོགས་སུ་འགོད་བ་ཡིན།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཐོག་ཏུ་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྣས་རང་གི་སྣེ་ཐོའི་སྐོར་ལ་དག་ཐོག་ནས་སྣེ་ཐོ་འབྲུལ་ཞུ་བ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་སྐྱེ་ཁའ་དང་ཁེ་ལས་ཚོགས་སྡེ། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་

མོལ་བྱེད་པ་ཡིན།

ཁོས་མོལ་དེའི་རིང་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ཁོང་ཅག་གི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་ངི་
བ་འགོད་ཚོག་ཅིང་། མཚམས་རེར་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་དོས་ནས་དམིགས་བསལ་
བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྣར་གཞན་དོན་གྱི་བཀག་པའི་སྐོར་གྱི་སྣེ་ཐོ་སོགས་ལ་དུས་མཐུན་
གྱི་གནས་ཚུལ་ཁ་སློན་འཚོལ་རྒྱུའི་ལས་འགན་ཡང་སྐྱེལ་སྲིད་པ་ཡིན།

མཚམས་རེར་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གིས་ཁོས་ཆེད་གྱི་ལམ་ནས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་
པེམ་གྱི་སྣེ་ཐོ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྤྱི་ཁབ་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྣེ་ཐོ་འབུལ་ལྷུ་དགོས་པའི་ལས་
འགན་ཡང་སྐྱེལ་སྲིད་པ་ཡིན། སྤྱི་ཁབ་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྣེ་ཐོ་འབུལ་སྐབས་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་
ཁབ་གྱི་སྐྱེ་ཚབ་ཚོ་གོས་མོལ་ལ་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོག་པ་ལས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
ཚོགས་པ་སོགས་ལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གོ་སྐབས་མེད། འོན་ཀྱང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་
པ་ཚོས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ལྷན་དང་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་ཁབ་ཚོའི་ངི་བ་འགོད་
སྤངས་ཐད་ལྷན་ཚོག་འཛིན་ཐབས་སུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཚོག།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་རང་འཁྲིའི་སྣེ་ཐོ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་
འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་བྱེད་པའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
གི་ཡིག་ཆ་དང་སྲིད་ཇུས་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་འཆར་འགོད་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་པ་ཡིན།
དཔེར་ན། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་གཉིས་ཆགས་སྲིད་དང་ལུས་ཉེན་གྱི་
དབྱེ་བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡིག་ཆ་ཡོག་ཡ་ཀར་ཉེ་ཅ་འཛིན་
Yogyakarta Principles ཟེར་བ་གཏན་འབེབས་བྱེད་མཁན་གྱི་གསུང་སྤོང་། དེ་བཞིན་
དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་འགན་ཁུར་བ་ཁག་ཅིག་དང་འགན་ཁུར་མི་སྣ་རྒྱུར་པ་
ཁག་ཅིག་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤང་སྐྱོབ་པ་དོས་འཛིན་དང་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་
ཁྲིམས་དབེ་ Model National Law on the Recognition and Protection of

Human Rights Defenders ཟེར་བ་འཆར་འགོད་དང་གཏན་འབེབས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆེད་
མཁས་རུ་ཁག་གི་ནང་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད།

ལྷ་བ། མཇུག་སྐྱོད་། Follow-up

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་རྟོག་
ཞིབ་དང་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རོལ་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་འགོག་ཐབས་སུ་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ་དང་།
གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་འཆོག་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ལྷ་སྐོར་འགོ་བ། ཆེད་དོན་སྣེན་ཐོ་
འདོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཁག་བཞི་སྟེ་ལ་བཞིན་ཡོད་མོད། ལས་དོན་གང་ཞིག་སྟེ་ལ་རྗེས་
དགོས་ངེས་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལས་དོན་དེར་ལུ་མཐུད་མཇུག་སྐྱོད་དགོས་པ་ནི་ལོན་ཏུ་
གལ་ཆེན་ཡིན། དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ལ་དངོས་སུ་བཀག་འགོག་བྱེད་མཁན་གང་ཡང་མེད་
ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་ལས་དོན་མཇུག་སྐྱོད་བྱ་བར་འགོག་རྒྱུ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།

༡) འབྲེལ་ལམ་མཇུག་སྐྱོད་།

དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་པ་ལ་མཇུག་སྐྱོད་བྱ་བར་ལུ་མཐུད་གོ་
རིམ་ལྡན་པའི་ལམ་ནས་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ་དང་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་པ་
གཅིག་རང་ལ་རྟོག་ཞིབ་སུ་མཐུད་བྱེད་པའི་རུས་ཚད་ཉ་ཅང་དམའ་པོ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། གལ་
ཉེ་ཁོང་ཚོར་གནད་དོན་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་ལུ་མཐུད་དུས་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན།
ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེར་མཇུག་སྐྱོད་གི་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། སྐབས་
དེར་སྡོམ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་སོགས་ལ་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་མ་
བྱས་པ་ཡོད་ཆེ་བསྐྱར་དུ་འདྲི་གཙོད་བྱེད་པ་ཡིན།

༢) བསྐྱབས་གཏམ་དང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་མཇུག་སྐྱོད་།

དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣས་རང་གིས་སྟེལ་བའི་བསྐྱབས་གཏམ་ནང་དོན་

ལ་མཚུགས་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་གང་ཡང་མེད། གསལ་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ནང་དོན་གི་
འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་མཚུགས་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ཡང་དེ་བཞིན་
ཡིན།

༣) རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྐྱོར་མཚུགས་སྐྱོད་།

སྤྱིར་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྐྱོར་ལ་མཚུགས་སྐྱོད་ཆེད་ཡང་བསྐྱར་ལྷ་སྐྱོར་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱ་སྟབས་ན་གནས་
བབ་ཡང་རྒྱས་སོང་ཡོད་མེད་སོགས་རྒྱས་ལོན་སྟབས་པའི་དགེ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་
ཁབ་གང་དེའི་གདན་ཞུའི་མགྲོན་ཤོག་མེད་པར་ལྷ་སྐྱོར་གྲེད་མི་སྟབས། དེ་ལྷ་སྟའི་གདན་ཞུའི་མགྲོན་
ཤོག་རྒྱ་ཁྱི་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན། ལྷ་ག་པར་དུ་ལྷ་སྐྱོར་སྲ་མའི་སྟུན་ཐོའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དེར་
ཐེང་འདོན་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཞེད་ཡོད་ན་ཚོགས་མཚན་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ལས་ཀྱང་ཁག་པ་ཡོད།

གནད་དོན་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་ལྷ་སྐྱོར་
གྲེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ལོ་རེར་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ལ་མ་གཏོགས་ལྷ་སྐྱོར་སྟབས་གྱི་མེད་
པས་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་རང་ལ་ལྷ་སྐྱོར་ཐེངས་གཉིས་གྲེད་པ་གི་འོས་འཚམ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཡང་ཚོད་
གཞི་ཡིན།

འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཚོ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་
འདུ་སོགས་ལ་བཅར་བའི་ཞོར་དུ་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ལ་གང་སྟབས་གྱིས་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ་
འགོག་རྒྱུ་འདི་དེགས་ལས་གཡོལ་ཐབས་གྲེད་པ་ཡིན།

༤) ཆེད་དོན་སྟུན་ཐོ་མཚུགས་སྐྱོད་།

སྤྱིར་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་སྲ་རྟོག་ཞིབ་དང་རྒྱས་ལོན་གཏོང་བའི་བྱས་ཐེན་པའི་
གནད་དོན་ཞིག་བསྐྱར་གྲེད་བྱེད་པ་ལས་སྐབས་ཐོག་དུ་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་རྒྱལ་ཁག་ལ་དོ་
སྤང་མང་བ་སྐྱོད་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། མ་མཐའི་ལོ་སྲ་ཅམ་གྱི་རིང་སྲ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཐེན་པའི་

གནད་དོན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་བསྟུན་མར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མཚམས་རེར་གནད་དོན་
དེར་མཇུག་སྐྱོང་གི་སྟུན་ཐོ་གསལ་བ་ཞིག་འདོན་སྤེལ་བྱེད་པ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་དང་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲུབ་ཁོངས་སུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་
བརྒྱད་པེམ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བརྒྱད་པེམ་རྣམས་འཛིང་མེད་ཅིང་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་
སྡེ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་སང་སྟོབ་ཐུབ་ས་ནི་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ཁོ་ན་ཡིན། བརྒྱད་པེམ་
འདི་ལ་གཤམ་གསལ་གྱི་ལས་དོན་དང་ཁྲུང་ཚོས་ལྡན་པས་ཐོབ་ཐང་དོན་གཉེར་བྱེད་མཁལ་གྱི་སྤྱི་
དམངས་ཚོགས་སྡེ་དང་མི་སྡེར་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་བརྒྱད་པེམ་འདི་ཉ་ཅང་གསལ་ཚེན་ཞིག་ཡིན།

༡) རྩ་བལ་རེ་སྐྱུལ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་རྩ་བལ་གི་གནས་ཚུལ་ལ་དུས་ལྟར་ཡ་ལན་སྲོད་སྟུབ། ཁོང་ཅག་
ཞི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱད་པེམ་ཚང་
མའི་ནང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྩ་བལ་གི་རེ་སྐྱུལ་འབྲུལ་སྟུབ་མཁལ་གྱི་བརྒྱད་པེམ་
གཅིག་ཏུ་དེ་ཡིན། ལས་འགན་དེས་སྐབས་ཐོག་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོག་རྩོམ་ཐབས་བཞིན་
བ་མཚམས་འདྲིལ་ཡོང་ཐབས་དང་། དོག་རྩོམ་ཐབས་ཉེ་ཆེ་བའི་གནས་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱས་པ་
ཚེན་པོ་འདོན་སྟུབ་ལ་འདས་པའི་དུས་སུ་འང་མི་མང་པོའི་ཆེ་སྲོག་སྐྱོབ་སྟུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༢) ལྷ་གཏུག་དང་གོ་རྟོགས་སྐྱེལ་བ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་ལས་དོན་མཐའ་དག་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོག་རྩོམ་ཐབས་པའི་
གནད་དོན་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ལྷ་གཏུག་གྱེད་བའམ་དེའི་སྐྱེད་ལ་གོ་རྟོགས་སྐྱེལ་བའི་ལས་
གཞི་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་ཚོགས་པ་ཡིན། ཁོང་ཅག་གིས་ལས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཞི་
རིམ་ལྷ་གཏུག་གི་ལས་འབྲུལ་ཞིག་དང་ཡོངས་སུ་མཚུངས་པ་མིན་ན་ཡང་། ཁོང་ཅག་གིས་གནད་
དོན་ཞིག་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཡོང་གིར་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ཚོར་སྐྱེད་དོར་གྱི་སྐྱུལ་འདེབས་
གྱེད་པ་དང་། བསྐྱུགས་གཏུག་སྐྱེལ་བ། གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱུགས་འཚོགས་པ། འབྲེལ་ཡོད་
སྲིད་གཞུང་དང་ཆར་གཏོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཚོ་དང་བྱུང་དུ་སྟུག་ནས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲུར་བ་
གཏོང་ཐབས་ལ་ཤུགས་སྒོན་རྒྱག་པ་བཅས་ཡིན།

༣) ལོངས་སྤྱོད་སྒྲིག་བཞུགས་པ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤངས་སྤོབ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་སྤོད་སྒྲིག་བཞུགས་པའི་བརྒྱད་པེམ་ཞིག་ཡིན། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ལ་གནས་ཚུལ་ཡང་ཞུ་བྱེད་པར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་འཕྲོད་དང་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱོད་ཁང་ནས་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཚད་གཞི་མཐོན་པོ་སྤེལ་མཁན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་སྤྱད་པའི་ consultative status ཡིན་འདྲིལ་འོས་པའི་གནས་ཤིང་ཞེས་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད་ཀྱང་ཚོགས་མནར་གཅོད་ཐོག་པའི་གང་ཟག་སྐྱེད་དང་ཚོགས་སྤེལ་སྤྱི་ཡོན་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་འདྲིལ་ཡི་གེ་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་ཐང་ཀར་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཚོགས།

༤) རྒྱུ་ཚོད་ཆེ་བ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚེངས་ཁག་ལག་བརྟར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་མ་བཟོས་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་དུ་ལས་དོན་སྤེལ་བྱུང་བ་ཡིན། དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་དང་ལས་དོན་ཚོན་ཁག་སོ་སོས་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྐོར་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རྟོག་ཞིབ་དང་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩོམ་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་འདོན་བྱ་བུ། དཔེར་ན། ཨ་རི་ཡིས་སྤྱི་དབུས་རིག་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚེངས་ ICESCR ལ་ལག་བརྟར་ཁས་ལེན་བྱས་མེད་ནའང་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་སྤོད་ཁང་དང་། དབུས་ཐོངས། འཕྲོད་བསྟེན་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་པས་ཨ་རིའི་ནང་གི་སྤོད་ཁང་དང་། དབུས་ཐོངས། འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་། དེ་དག་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་སྤེལ་འདོད་ཁག་ལ་

དགོས་ངེས་ཀྱི་མྱེད་དོར་སྐྱེལ་འདེབས་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་ཡོད།

༥) རྒྱལ་ནང་གི་ལྷན་འཇུག་བརྒྱུད་མི་དགོས་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་བ་མེའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞན་དོན་ལྷན་འཇུག་བྱེད་པར་ཐོག་མའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་གཞན་དོན་དེ་འབྲུང་སའི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེའི་རྒྱལ་ནང་གི་ཁྲིམས་ཁང་སོགས་སུ་ལྷན་འཇུག་བྱས་ཏེ་ནང་ཁུལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཚད་བརྒྱུད་དགོས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ལ་གཞན་དོན་ལྷན་འཇུག་བྱེད་པར་རྒྱལ་ནང་གི་ལྷན་འཇུག་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཚད་བརྒྱུད་དགོས་པའི་སྲོལ་འགྲེལ་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པར་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཆོག།

༦) རང་དབང་ལྡན་པ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་བྱེད་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ནི་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་གང་གི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་རང་དབང་ལྡན་པའི་རང་ནས་ལས་དོན་སྲེལ་སྐབ་བ་དེ་ཡིན། ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་སྣོབས་ཤུགས་གང་གི་སྣངས་འཛིན་འོག་ཏུ་མེད་པར་བརྟེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཚོར་ཤུགས་ལྡན་པར་བརྩི་བའི་གཞན་དོན་མང་པོར་སློབ་སྐབ་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དོན་དེ་དག་གི་སྐྱེད་ནས་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱིད་གཞུང་ཁབ་ཐང་ཀར་འབྲེལ་གཞུག་བྱེད་སྐབ་བ་ཡིན། དེ་ནི་ཚོགས་ཁབ་གཞན་དག་མང་པོས་སྐྱབ་མི་སྐབ་པའི་ལས་དོན་ཞིག་རེད།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རམ་ འདེགས།

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་ལས་ཁུངས་ OHCHR ཀྱིས་བྱང་
ཆེའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོ་བོའི་སྐད་ནས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་ཚོའི་ལས་
དོན་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པ་ཡིན།

ལས་ཁུངས་དེས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཆེད་སྟོན་དང་ཉམས་ཞིབ། དབྱེད་
ཞིབ་རམ་འདེགས། གནས་ཚུལ་རྒྱས་ལོན། འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་པ་སོགས་ལས་དོན་དངོས་ཀྱི་
སྐད་ལ་རམ་འདེགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན།

ལས་ཁུངས་དེའི་མི་གངས་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་གྲུབ་པའི་ལས་བྱེད་ཚན་ཁག་དེ་དེས་
དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་སྣམ་ཐོའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་།
འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་དོན་དང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ནང་དོན་འཆར་ཟེན་
བཟོ་བ། སྲུང་སི་ཇི་ནི་མ་ཏུ་འགན་ཁུར་མི་སྣ་བསྐྱོད་མེད་ཆེ་ཆེ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ་
སོགས་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་རྒྱུ་རོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། མཐུན་ཚུན་
ལ་ཆད་བཀག་ཆེ་བའི་ལས་བྱེད་དུ་ཁག་དེས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣར་

ཚོགས་འདུ་དང་སྐོར་སྐྱོད་སོགས་ཀྱང་གོ་སློལ་བྱེད་པ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་བཟང་ཆ་དང་ཞན་ཆ།

ལས་དོན་གྱི་ཁྱབ་ཚད་ཆེ་བ་དང་རང་དབང་ལྡན་པ། སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་སྟོབ་སྐྱབ་པ་
སོགས་དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ལ་བཟང་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པ་དང་
ལས་དོན་མཐུག་སྐྱོད་བྱ་བར་འགོག་རྒྱུ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་ཞན་ཆ་ཡང་མང་པོ་ཡོད།

བཟང་ཆ།

- ✓ ཁོང་ཚོས་མི་སྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་གཏུག་དོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།
- ✓ ཁོང་ཚོས་དུས་ཡུན་སྤུང་དུ་འཛིན་དུ་ཡ་ལན་སྤྱོད་སྐབས། (མཚམས་རེར་ཚྛོད་ ༡༧ ལྟར་
དུ་ཡ་ལན་འབྱོར་སྐབས།)
- ✓ ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ལྷ་སྐོར་བྱས་ཏེ་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་
སྐབས།
- ✓ ཁོང་ཚོས་སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ཉན་འཛོག་བྱེད་པ་མ་ཟད་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་
པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡིད་འཛོག་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན།
- ✓ ཁོང་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱེད་པར་དམིགས་བསལ་ཚོག་མཚན་གང་ཡང་མི་དགོས་པས་སྐུ་
ཡིན་ཡང་འབྲེལ་བ་བྱེད་བདེ།
- ✓ དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་བསལ་པའི་འགན་ཁུར་བ་
རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པས་སྲིད་གཞུང་གང་གིས་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་གཞི་རྒྱུགས་སྤྱད་དེ་རྟོག་ཞིབ་བྱ་བར་འགོག་མི་སྐྱབ།

- ✓ ཁོང་ཚོ་ནི་རང་དབང་ལྡན་པ་དང་ལས་དོན་ཐོག་ཆེད་མཁས་པ་ཡིན།
- ✓ ཁོང་ཚོར་གསལ་གཏོང་གི་བསམ་སློབ་ལྡན་པས་རང་འཁྲིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐབས་མཁས་པའི་ལམ་ནས་ཇ་ཟླ་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་གཞན་དག་གི་སྐར་ལའང་དོ་སྣང་འབྲེན་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་ལྡན་ཡོད།
- ✓ ཁོང་ཚོས་གནད་དོན་གང་ཐང་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཆའི་དབར་གྲོས་མོལ་དང་ནང་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བསྐྱབ་ཐུབ།
- ✓ ཁོང་ཚོས་བཏོན་པའི་སྙན་ཐོ་དང་བསྐྱབས་གཏམ་དག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྡན་ཁང་ལ་ལག་བསྟར་གྱི་སྐུལ་མ་གཏོང་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།

ཞན་ཆ།

- ✗ ཁོང་ཅག་ནི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་པ་ཡིན་པས་རང་རང་ལ་གཅིགས་སུ་འཛིན་ས་ཡོད། རྒྱུད་རང་གི་གནད་དོན་དེ་ཁོང་ཚོས་གཅིགས་སུ་འཛིན་ས་མིན་གྱང་སྲིད།
- ✗ ཁོང་ཚོས་གནོད་འཚེ་ཐོག་མཁན་དང་གནས་ཚུལ་ཡར་ལུ་བྱེད་མཁན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་དུས་ལྟར་གསལ་བཤད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པས་ཡར་ལུ་བྱས་པའི་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་མེད་ཅེད་ཚོགས་རྒྱ་ཏ་ཅང་དགལ།
- ✗ ཁོང་ཚོར་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་ལྟ་སྐོར་དུ་འགྲོ་ཆོག་མིན་དང་ཁོང་ཚོས་ཐུལ་བའི་སྐུལ་འདེབས་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་མིན་ནི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་རག་ལས་ཡོད།
- ✗ ཁོང་ཚོའི་མཐུན་ཁྱེན་ལ་ཆོད་བཀག་ཆེན་པོ་ཡོད་པས།
 - ཏ་ཅང་ཇ་ཟླ་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ཉུང་ཤས་ལ་མ་གཏོགས་ལག་པ་འཆང་ཐུབ་གྱི་མེད།

- ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་སྐོར་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་ཞེས་ལས་འགོ་བྱས་ཀྱི་མེད།
- ལས་དོན་མཐུག་སྐོར་དང་སྐྱལ་འདེབས་བྱས་པ་དག་ལག་བརྟུར་བྱས་མིན་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མེད།

བད་ཆད་དོ་སློང།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བད་ཆད་དོ་སློང།

1. **United Nations མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས།** འཇམ་སྒྲིང་རྒྱལ་ཁབ་ཚམས་ཀྱི་དབར་
ཞི་བདེ་དང་བདེ་འཇགས་དར་སྤེལ་ཆེད་བཅུགས་པའི་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༩༣ ཅན་
ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཆེ་ཤོས་ཤིག།
2. **General Assembly སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཚོགས།** མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་
གཙོ་བོ་ལྷ་ཡི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༩༣ ཚང་མའི་སྐྱེ་ཚབ་འཛོམས་
སའི་གྲོས་ཚོགས་སམ་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག།
3. **Security Council བདེ་སྲུང་ལྷན་ཁང།** གཏན་འཇགས་རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་དང་། གཏན་
འཇགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་
གཙོ་བོ་ལྷ་ཡི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ་འདིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོད་དུ་ཞི་བདེ་དང་
བདེ་འཇགས་འགན་སྲུང་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།
4. **Economic and Social Council དབལ་འབྲོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཁང།** རྒྱལ་
སྤྱིའི་དབལ་འབྲོར་དང་སྤྱི་ཚོགས། ཁོར་ཕྱག་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆེད་བཅུགས་ཚན་ཁག་ཚམས་ཀྱི་བྱ་གཞག་ལ་དོ་
དམ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་ལྷན་ཁང་གཙོ་བོ་ཞིག།
5. **Trusteeship Council དོ་དམ་ལྷན་ཁང།** མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་བདུན་ཀྱི་འཛིན་སྲོང་འོག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱི་ལུང་བཅུ་གཅིག་ལ་རིམ་
བཞིན་རང་སྲོང་རམ་རང་བཅོན་ཀྱི་གནས་བབ་སྤྱད་རྒྱའི་བྱ་སྤྱོད་བྱ་བར་ཆེད་དུ་བཅུགས་

བའི་ལྷན་ཁང་ཞིག་འདི་ཉིད་དུས་ངེས་མེད་དུ་ལས་མཚམས་བཞག་ཟིན།

- 6. **International Court of justice** **རྒྱལ་སྤྱིའི་བདེན་དོན་ཁྲིམས་ཁང་།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ལས་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཞིག།
- 7. **Secretariat** **རྒྱུ་ཚེ་ལྷན་ཁང་།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་སྐྱབ་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཞིག།
- 8. **OHCHR** **འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་ལག་བསྟར་དོན་འཁྲོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱུ་ཆའི་ལས་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཞིག།
- 9. **UN High Commissioner for Human Rights** **རྒྱལ་ཚོགས་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་བྱེད་གཙོ་བོ།
- 10. **Human Rights Council** **འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ ༤༧ ལས་བྱུབ་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་ལྷན་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ཞིག།
- 11. **UN Member States** **མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ཡོད་པའི་རང་བཅོན་གནས་བབ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་གོ།
- 12. **UN's five regions** **མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལྔ།**: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་སྐབས་བདེ་དང་། ས་ཁོངས་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བྱིང་དུ་ཚོགས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༤༣ ཡོད་པ་རྣམས་ས་ཁོངས་སྡེ་ཚོན་ལྟ་བུ་བྱེས་ཡོད། དེ་དག་ནི་ཨ་ཕྱི་རི་ཀ་དང་ལ་འིན་ཨ་མི་རི་ཀ། ཨ་ཕི་ཡ་དང་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་ཁུལ། དུ་རོ་བའལ་མ། དུ་རོ་བའལ་མ་བཅས་ཡིན།

- 13. **UN Human Rights Mechanisms མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་**
ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ།: མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་
 འོག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་མཐུན་པར། ཐབས་ལམ་མང་དག་
 ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གོ།
- 14. **Charter Based Mechanisms བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཁག་:**
 མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་གཞིའི་འོག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་ལ་གོ།
- 15. **Universal Periodic Review ཡོངས་ཁྲབ་རེས་འཁོར་ཞིབ་བཤེར།:** འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་སློབ་ཁང་གིས་འཇམ་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་སྟངས་གཅིག་མཚུངས་སུ་
 འཛིན་པའི་རྩ་དོན་གཞི་ཅར་བཞག་སྟེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འཇུགས་རྒྱལ་ཁབ་
 ༡༤༣ ཚང་མའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་དང་ལས་དོན་སོགས་ལ་རེས་མོས་
 བཞིན་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་གོ།
- 16. **Country Report རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟུན་ཐོ།:** དུལ་དངོས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་
 ཞིབ་སྐབས་རྟོག་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་དེས་སུལ་བའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལ་གོ།
- 17. **Special Procedure དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ།:** མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
 རང་དབང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚེད་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་
 ཀྱི་སྟུན་ཐོ་འདོན་བ་དང་། ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ལ་གོ།
- 18. **Communications འབྲེལ་ལམ།:** རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་
 རོལ་ཐབས་པར་དོགས་པའི་གནས་ཚུལ་འཕྲོར་སྐབས། དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་
 འགན་ཁུར་མི་སྣས་རྟོག་རོལ་གཏོང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ། དོགས་
 གཞིའི་གནད་དོན་ཐད་ཁ་གསལ་གྱི་གསལ་བཤེས་དང་། ལན་འདེབས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་
 འདོན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ལ་གོ།

- 19. **Special Rapporteur** དམིགས་བསལ་སྐྱོན་སྤོང་བ།: དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་
 ཁྲོད་གནད་དོན་གྱི་བྲག་གམ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བྲག་ཅིག་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་གནང་
 མཁན་གྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ།
- 20. **Independent Expert** རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་པ།: དམིགས་བསལ་བརྒྱད་
 པེམ་ཁྲོད་ཐོབ་ཐང་ངམ་གནད་དོན་གྱི་བྲག་ཅིག་གི་སྐང་ལ་རྟོག་ཞིབ་གནང་མཁན་གྱི་ཆེད་
 མཁས་མི་སྣ།
- 21. **Working Group** ལས་དོན་ཚན་ཁག།: དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་ཁྲོད་གནད་དོན་གྱི་
 བྲག་ཅིག་གི་སྐང་ལ་རྟོག་ཞིབ་གནང་མཁན་གྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྣའི་ཚན་ཁག་ལ་གོ།
- 22. **Country Visit** རྒྱལ་ཁབ་ལྷོ་སྐོར།: དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྣ་
 འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ལྷོ་སྐོར་དུ་འགོ་བ་ལ་གོ།
- 23. **Mandate Holder** འགན་ཁུར་མི་སྣ།: འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་དང་
 གནད་དོན་གཞན་དག་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱའི་ལས་འགན་ཡོད་མཁན་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
 ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ཚོར་གོ།
- 24. **Recommendation** རྒྱལ་འདེབས།: གནས་བབ་གང་ཞིག་ཡང་རྒྱལ་གཞིར་ཐབས་སུ་
 སྤུལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུལ་མཁམ་བསམ་འཆར།
- 25. **Treaty Based Mechanism** སྤྱི་ཚིངས་གཞིར་བཞག་གི་བརྒྱུད་ལམ།: རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཚིངས་ཁག་གི་སྤོང་གཞིའི་འོག་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་
 པེམ་རྣམས་ལ་གོ།
- 26. **Treaty Bodies** ཚིངས་དོན་ཚན་ཁག།: རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚིངས་ཁག་ཚིངས་གནས་རྒྱལ་
 ཁབ་ཚོས་རྒྱལ་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོགས་ཚུངས།
- 27. **Party State** ཚིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ།: རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚིངས་ལ་མཚན་བཞོད་བྱས་ཤིང་
 ལག་བསྟར་ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ།

- 28. **Sign** མཚན་བཀོད།: རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚིངས་ལ་མཚན་ཉགས་བཀོད་དེ་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱའི་
ཀུན་སྲོང་ཡོད་ཚུལ་སྟོན་པ། (མཚན་བཀོད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་ངེས་
པ་མེད།)
- 29. **Ratify** ལག་བསྟར་ཁས་ལེན།: རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚིངས་དངོས་སུ་ལག་
བསྟར་བྱ་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་ངེས་པ་ལ་གོ།
- 30. **Concluding Observation** མཐའ་བསྡོམས་ཞིབ་དབུད།: ཚིངས་དོན་ཚན་ཁག་གི་
ངོས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་སྤྱི་ཚིངས་ལག་བསྟར་ངེ་ཙམ་བྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཉེག་ཞིབ་བྱས་
རྗེས་མཐོང་ཚུལ་དང་ལྷང་དོར་སྐྱལ་འདེབས་སོགས་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་འདོན་པ་དེ་ལ་གོ།
- 31. **Civil Societies** སྤྱི་དམངས་ཚོགས་སྡེ།: མིང་གཞུང་གི་སློམ་གཞིའི་ཁོངས་སུ་མི་
གཏོགས་པར་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དང་། བདེ་འཇགས། རྩོམ་ཐང་སོགས་གོང་མཐོར་
གཏོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་གོ།

དམིགས་བསལ་བརྒྱད་པེམ་གྱི་འགན་ཁུར་སྡེ་ཁག་སོ་སོའི་མིང་གཞུང་།

གནད་དོན་གྱི་བྲག་ལ་དམིགས་བའི་འགན་ཁུར་བ་ ༧༥ ཡོད།

1. ཨ་རྒྱེ་རི་ཀའི་མི་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་ཆེས་མཁས་ལས་དོན་ཚན་ཁག Working Group of Experts on People of African Descent
2. བགས་མདངས་ཉམས་བའི་ནད་ཅན་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྟེ། Independent Expert on the enjoyment of human rights by persons with albinism
3. གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་ཚན་ཁག Working Group on Arbitrary Detention
4. འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་གཉེར་དང་ཚོང་ལས་གཞན་དག་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་ཚན་ཁག Working Group on the issue of human rights and transnational corporations and other business
5. གནས་གཤེན་འགྲུང་ལྡོག་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་དང་སྤེལ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྐོར་བ། Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights in the context of climate change
6. དེག་གཞུང་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྐོར་བ། Special Rapporteur in the field of cultural rights
7. ཡར་རྒྱས་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྐོར་བ། Special Rapporteur on the right to development
8. དབང་པོ་སྐོར་ཅན་ཚོའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྐོར་བ། Special

Rapporteur on the rights of persons with disabilities

9. **བཙན་དབང་ལོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་ཚན་ཁག་ Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances**
10. **ཤེས་ཡོན་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on the right to education**
11. **བདེ་འཇགས་དང་དུངས་གཙང་ཡུན་གནས་ཐུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on the issue of human rights obligations relating to the enjoyment of a safe, clean, healthy and sustainable environment**
12. **ཁྲིམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་བཀའ་བའི་སློབ་གཙུག་ཉེས་ཚད་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions**
13. **ཐས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on the right to food**
14. **རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་བུ་ལོན་དང་དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་ལས་ཀྱིས་སྐྱུལ་བའི་འགན་འབབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དབལ་རིག་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ལ་དོ་ཕོག་འབྱུང་བའི་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཚེད་མཁས་མི་སྟེ། Independent Expert on the effects of foreign debt and other related international financial obligations of States on the full enjoyment of all human rights, particularly economic, social and cultural rights**
15. **སླ་བརྗོད་དང་བསམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་དབང་ལྡན་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression**
16. **ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་དང་ཚོགས་སྡེ་གི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྒྲོན་པ། Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association**

17. མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་ཚད་མཐོའི་བདེ་ཐང་ཡོང་བའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་
དམིགས་བསལ་སྟན་སྲོལ་ལ། **Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health**
18. འཚོ་བ་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞིང་འཚོ་ཐབས་དབྱེ་འབྱེད་མི་ཡོང་བའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་
བསལ་སྟན་སྲོལ་ལ། **Special Rapporteur on adequate housing as a component of the right to an adequate standard of living, and on the right to non-discrimination in this context**
19. འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་པའི་གནས་སྐབས་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྲོལ་ལ།
Special Rapporteur on the situation of human rights defenders
20. རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་དཔོན་དང་ཁྲིམས་ཚུལ་འདུན་པའི་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྲོལ་
ལ། **Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers**
21. གདོན་མའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྲོལ་ལ། **Special Rapporteur on the rights of Indigenous Peoples**
22. རྒྱལ་ནང་ཡུལ་སྐྱོད་བའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྲོལ་ལ། **Special Rapporteur on the human rights of internally displaced persons**
23. མང་གཞི་དང་འབྲེལ་མཉམ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལམ་སྲོལ་དར་སྤེལ་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་
པའི་ཆེད་མཁའས་མི་སྣ། **Independent expert on the promotion of a democratic and equitable international order**
24. འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་འབྲེལ་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁའས་མི་
སྣ། **Independent Expert on human rights and international solidarity**
25. མཛེ་ནད་ཅན་དང་དེ་དག་གི་ནང་མིར་དབྱེ་འབྱེད་གཏན་འགོག་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་

སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the elimination of discrimination against persons affected by leprosy (Hansen's disease) and their family members

26. **སྐེར་དམག་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྐྱེད་ལ་གཏོང་བ་དང་། མི་རྒྱུས་ཀྱི་རང་ཐག་རང་གཞོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བའི་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་ཚན་ཁག། Working Group on the use of mercenaries as a means of violating human rights and impeding the exercise of the right of peoples to self-determination**
27. **གནས་སྤོ་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the human rights of migrants**
28. **གྲངས་ཉུང་གི་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on minority issues**
29. **ཞན་འཁོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ། Independent Expert on the enjoyment of all human rights by older persons**
30. **ཉམ་ཐག་དབུལ་ཕོངས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on extreme poverty and human rights**
31. **གསང་རྒྱུ་འཛིན་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the right to privacy**
32. **དེང་རབས་ཀྱི་རིགས་རྩལ་དབྱེ་འབྲེད་དང་ཕྱི་མིར་སྤང་སེམས་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance**
33. **ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on freedom of religion or belief**
34. **བྱིས་པ་ཉོ་འཚོང་དང་ཆགས་སྲེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོག་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣོན་**

སློབ་པ། Special Rapporteur on the sale, sexual exploitation and sexual abuse of children

35. ལུས་རྩོམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་བ་སྲོད་དང་དབྱེ་འབྲེད་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་
ཆེད་མཁས་མི་སྣ། Independent Expert on protection against
violence and discrimination based on sexual orientation and
gender identity
36. དང་རབས་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་དང་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣན་སློབ་
པ། Special Rapporteur on contemporary forms of slavery,
including its causes and consequences
37. འཛིགས་སྐྱེལ་རིང་ལུགས་པར་ཁ་གཏང་གཅོག་སྐབས་འགོ་བ་མིའི་ཚོབ་ཐང་དང་གཞི་ཅིའི་
རང་དབང་འགན་སྲུང་དར་སྤེལ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣན་སློབ་པ། Special
Rapporteur on the promotion and protection of human rights
and fundamental freedoms while countering terrorism
38. མནར་གཅོད་དང་གདུག་རྩུབ་བམ་མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་གཙུན་ཐབས་དང་ཉེས་ཆད་སྐོར་
གྱི་དམིགས་བསལ་སྣན་སློབ་པ། Special Rapporteur on torture and
other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment
39. ཁོར་ལུག་གཙང་སྲུང་དོ་དམ་དང་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་རྗེས་རྟེན་གས་འདོན་པའི་སྐོར་གྱི་དམིགས་
བསལ་སྣན་སློབ་པ། Special Rapporteur on the implications for
human rights of the environmentally sound management and
disposal of hazardous substances and wastes
40. བྱད་མེད་དང་བྱིས་བ་གཅོས་མི་ཚོང་རྒྱག་པའི་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣན་སློབ་པ།
Special Rapporteur on trafficking in persons, especially
women and children
41. སྲར་སོང་བྱས་ཉེས་ཐད་བདེན་དང་གུན་གསལ། ཕྱིན་ཆད་བསྐྱར་སློབ་མི་འབྱུང་བའི་
ཁག་ཐེག་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྣན་སློབ་པ། Special Rapporteur on the

promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence

- 42. **བཙན་ཤེད་ཐབས་རྒྱུས་ཀྱིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་པར་དོ་ཕོག་ཐེབས་པའི་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the negative impact of unilateral coercive measures on the enjoyment of human rights**
- 43. **བུད་མེད་ལ་རྩོལ་སྤྱོད་སྤེལ་བ་དང་དེའི་རྐྱེན་ལྔས་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on violence against women and girls, its causes and consequences**
- 44. **བདེ་ཐང་གི་འཕུང་ཚུ་དང་གཙང་སྤྱིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the human rights to safe drinking water and sanitation**
- 45. **བུད་མེད་དབྱེ་འབྱེད་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་ཚན་ཁག།** **Working Group on discrimination against women and girls**

རྒྱལ་ཁབ་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་བའི་འགན་ཁུར་བ་ ༡༤ ཡོད།

- 1. **ཨ་ཕུན་གྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan**
- 2. **ཟླ་ལ་རུ་མེའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the situation of human rights in Belarus**
- 3. **བུ་རན་རྗེའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the situation of human rights in Burundi.**
- 4. **ཀེ་མ་རྫོ་ཏི་ཡའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ།** **Special Rapporteur on the situation of human rights in Cambodia**

5. དབྱུས་ཨ་སྤེ་འུ་མཉམ་མཉམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྟེ། Independent Expert on the situation of human rights in Central African Republic
6. ཀོ་རི་ཡ་མི་དམངས་སྤྱི་མཉམ་རྒྱལ་ཁབ་(བྱང་ཀོ་རི་ཡ་)ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea
7. ཨེ་རི་འི་རི་ཡའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea
8. ཨི་རན་ཁ་ཆེའི་སྤྱི་མཉམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran
9. མ་ལིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྟེ། Independent Expert on the situation of human rights in Mali
10. འབར་མའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar
11. ཟླ་ལོ་ ༡༩༦༭ ལོ་ནས་བཅོན་བཟུང་བྱས་པའི་བོ་ལི་སི་ཐན་ས་ཁུལ་གྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territory occupied since 1967
12. ར་ལི་ཡའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟུན་སྐྱོན་པ། Special Rapporteur on the situation of human rights in the Russian Federation
13. སོ་མ་ལི་ཡའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྟེ། Independent Expert on the situation of human rights in Somalia

14. སི་རི་ཡཱ་ཨ་རབ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་(སི་རི་ཡ་)ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་

སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ། **Special Rapporteur on the situation of human rights in the Syrian Arab Republic**